

DEPARTEMENT
WERK &
SOCIALE
ECONOMIE

DE VLAAMSE SOCIALE ECONOMIE IN 2015

Inhoud

Inleiding	3
1 Overzicht van de werknemers in de sociale economie	3
2 Profielkenmerken van doelgroepwerknemers.....	5
3 Regionale spreiding	12
Methodologie	14

Inleiding

De Vlaamse regering streeft ernaar om tegen 2020 een werkzaamheidsgraad van 76% te realiseren. Vandaag bedraagt de werkzaamheidsgraad 71,9%. Dit betekent dat er in de komende 3 jaar nog een vooruitgang van iets meer dan 4 procentpunten moet geboekt worden.

De sociale economie probeert bij te dragen tot deze doelstelling door mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt met gepaste ondersteuning aan de slag te helpen.

In dit document geven we weer hoeveel doelgroepwerknemers werken in de sociale economie in Vlaanderen. We maken hierbij het onderscheid tussen de sociale en beschutte werkplaatsen (die vanaf 2019 overgaan naar de regelgeving collectief maatwerk), de diverse types invoegbedrijven, de lokale diensteneconomie en arbeidszorg.

1 Overzicht van de werknemers in de sociale economie

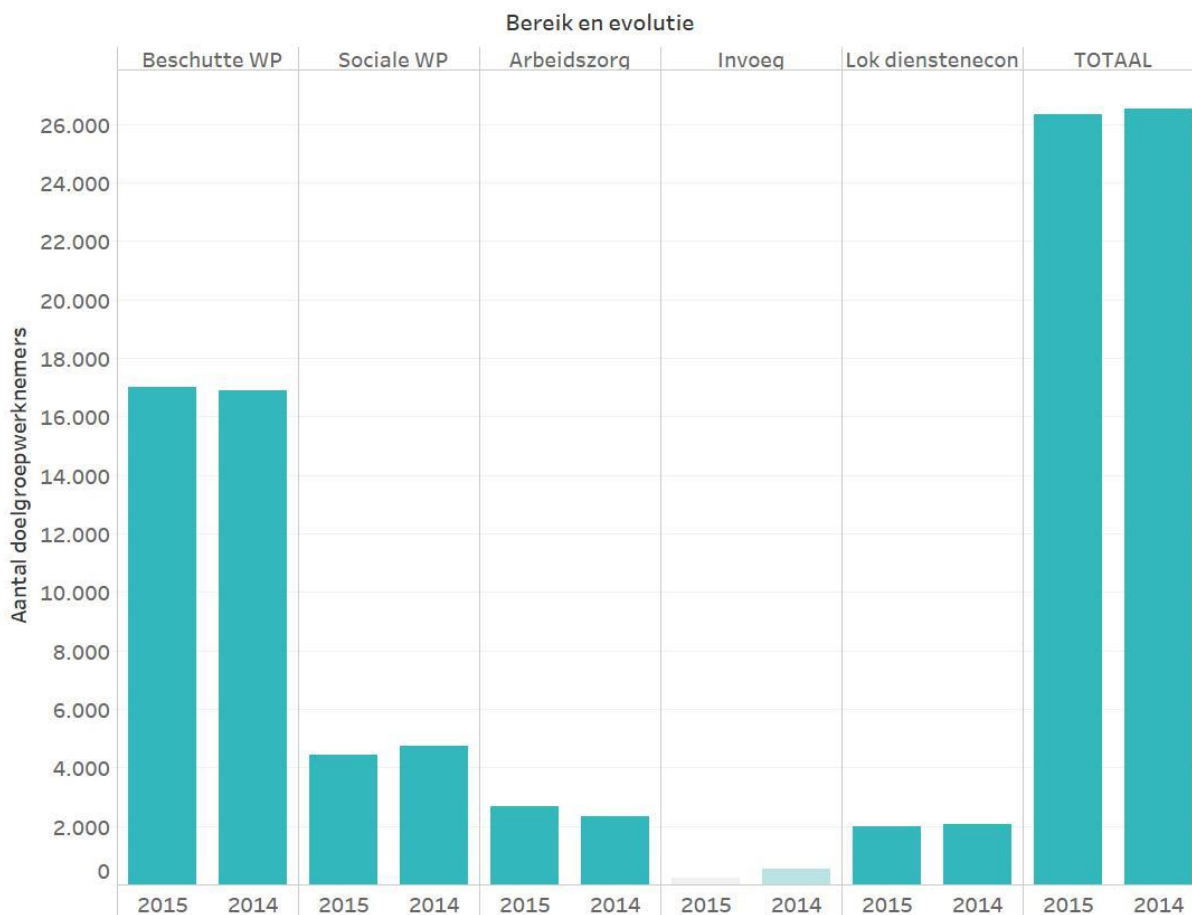
In 2015 werden 26.334 doelgroepwerknemers tewerkgesteld binnen de sociale economie.

Tabel 1: Bereik en evolutie in de programma's voor sociale economie

	31/12/2014	31/12/2015	evolutie 2015 t.o.v. 2014	
Maatwerk				
Sociale werkplaatsen	4.730	4.450	-280	-5,9%
<i>Beschutte werkplaatsen</i>	16.881	16.994	113	0,7%
Invoeg	545	227	-318	-58,3%
Invoeg dienstencheques	233	41	-192	-82,4%
Invoeg niet- dienstencheques	312	186	-126	-40,4%
Lokale diensteneconomie	2.067	1.985	-82	-4,0%
Arbeidszorg	2.313	2.678	365	15,8%
TOTAAL	26.536	26.334	-202	-0,8%

Bron: Departement WSE

Grafiek 1: Bereik en evolutie in de programma's voor sociale economie

Bron: Departement WSE

Op 1 april 2015 ging maatregel collectief maatwerk van start. Dit was de grootste maatregel, waarin 8 op 10 werknemers uit de totale groep werken. Vanwege de schorsing van Maatwerk¹ en ter vergelijking met de cijfers van voorgaande jaren, behouden we in wat volgt het onderscheid tussen de tewerkstelling in de sociale en beschutte werkplaatsen. De doelgroep uit de lokale diensteneconomie bedroeg 7,5% van het totaal. Daarnaast namen er 2.678 personen of zo'n 10% van de totale groep deel aan arbeidsmatige activiteiten in het kader van arbeidszorg.

Ten opzichte van 2014 blijft de populatie in de sociale economie stabiel. Dit is logisch gezien er geen groepad voorzien was. De uitdoof van de invoegbedrijven wordt gereflecteerd in de cijfers. Deze daling wordt in de populatie gecompenseerd door een substantiële stijging van het aantal personen dat participeert via de maatregel arbeidszorg.

¹ Op 26 januari 2016 heeft de Raad van State het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling en ook het ministerieel besluit van 26 maart 2015 geschorst. Ten gevolge hiervan trad de oude reglementering voor de beschutte en sociale werkplaatsen automatisch opnieuw in voege (<http://www.werk.be/online-diensten/tewerkstelling-en-sociale-economie/schorsing-maatwerk>).

In onderstaand overzicht gaan we in op de profielkenmerken van doelgroepwerknemers in de sociale economie en op hun regionale spreiding over Vlaanderen. We baseren ons hierbij telkens op gegevens voor 31/12/2015².

2 Profielkenmerken van doelgroepwerknemers

Over alle maatregelen heen is ongeveer 1 op de 3 werknemers een **50-plusser**. Zoals blijkt uit onderstaande grafiek zijn 50-plussers oververtegenwoordigd ten aanzien van hun aandeel in de bevolking³ binnen alle werkvormen van de sociale economie, behalve binnen de invoegbedrijven. Dit is te verklaren door de historiek van de maatregelen en hun doelstelling. De vergrijzing binnen de maatregelen is dan ook een aandachtspunt naar de toekomst.

Tabel 2: Vertegenwoordiging van 50-plussers in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

	aantal	aandeel in programma
Maatwerk		
Sociale werkplaatsen	1.918	43,1%
<i>Beschutte werkplaatsen</i>	5.574	32,8%
Totaal Invoeg	63	27,8%
Invoeg dienstencheques	11	26,8%
Invoeg niet- dienstencheques	52	28,0%
Lokale diensteneconomie	737	37,1%
Arbeidszorg	785	29,3%
TOTAAL	9.077	34,5%

Bron: Departement WSE

² Cijfers voor 2016 zijn nog niet beschikbaar wegens afrekening op basis van betaalbestanden.

³ De aandelen in de totale werkende bevolking (20-64j) betreffen jaargemiddelden. De aandelen in de programma's geven de situatie op 31/12 weer.

Grafiek 2: Vertegenwoordiging van 50-plussers in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

Het aantal **jongeren** is oververtegenwoordigd in de beschutte werkplaatsen en de invoegbedrijven. In arbeidszorg, lokale diensten economie en de sociale werkplaatsen is deze groep dan weer ondervertegenwoordigd. In totaal is er sprake van een lichte ondervertegenwoordiging binnen de sociale economie. Dit is ook weer te verklaren binnen de historiek en doelstelling van de maatregelen.

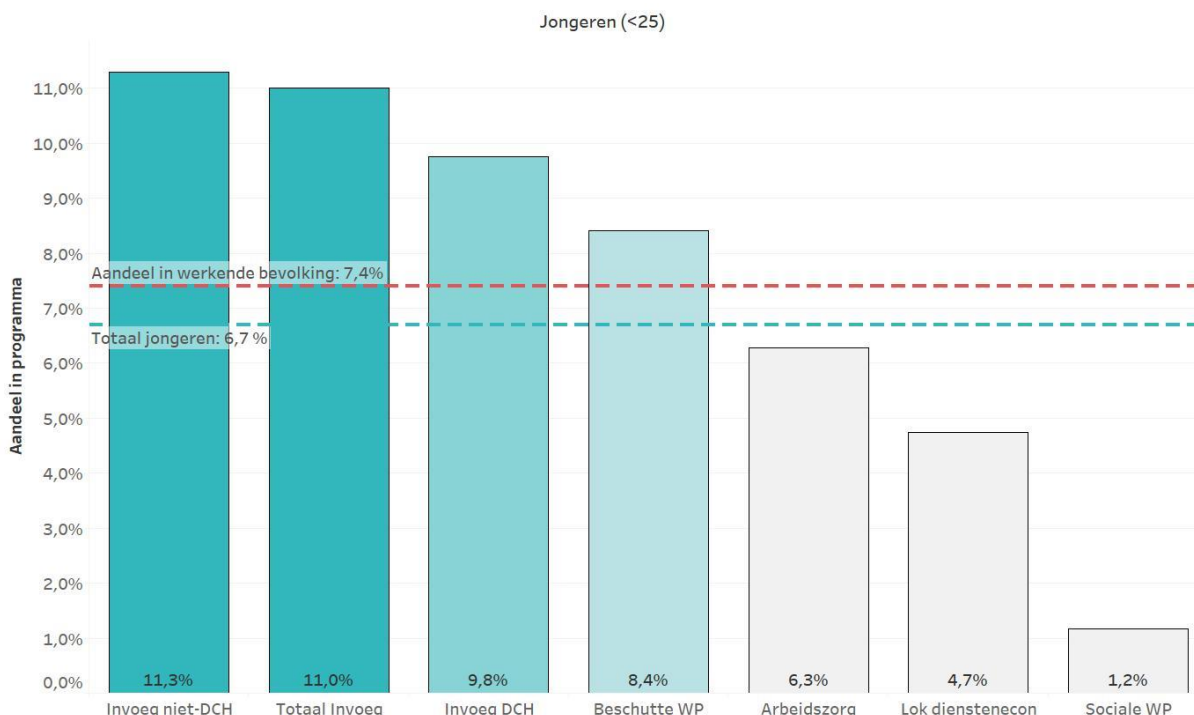
Tabel 3: Vertegenwoordiging van jongeren (<25) in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

	aantal	aandeel in programma
Maatwerk		
Sociale werkplaatsen	52	1,2%
<i>Beschutte werkplaatsen</i>	1.430	8,4%
Totaal Invoeg	25	11,0%
Invoeg dienstencheques	4	9,8%
Invoeg niet- dienstencheques	21	11,3%
Lokale diensteneconomie	94	4,7%
Arbeidszorg	168	6,3%
TOTAAL	1.769	6,7%

Bron: Departement WSE

////////////////////////////////////

Grafiek 3: Vertegenwoordiging van jongeren (<25) in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

De **allochtonen** behoren tot een derde kansengroep. 1 op de 10 werknemers in de sociale economie is een allochtoon. Hierbij wordt allochtoon gedefinieerd als een persoon die een huidige óf vorige nationaliteit heeft van buiten de Europese Economische Ruimte. Zij zijn in alle doelgroepen van de sociale economie oververtegenwoordigd, behalve binnen de beschutte werkplaatsen.

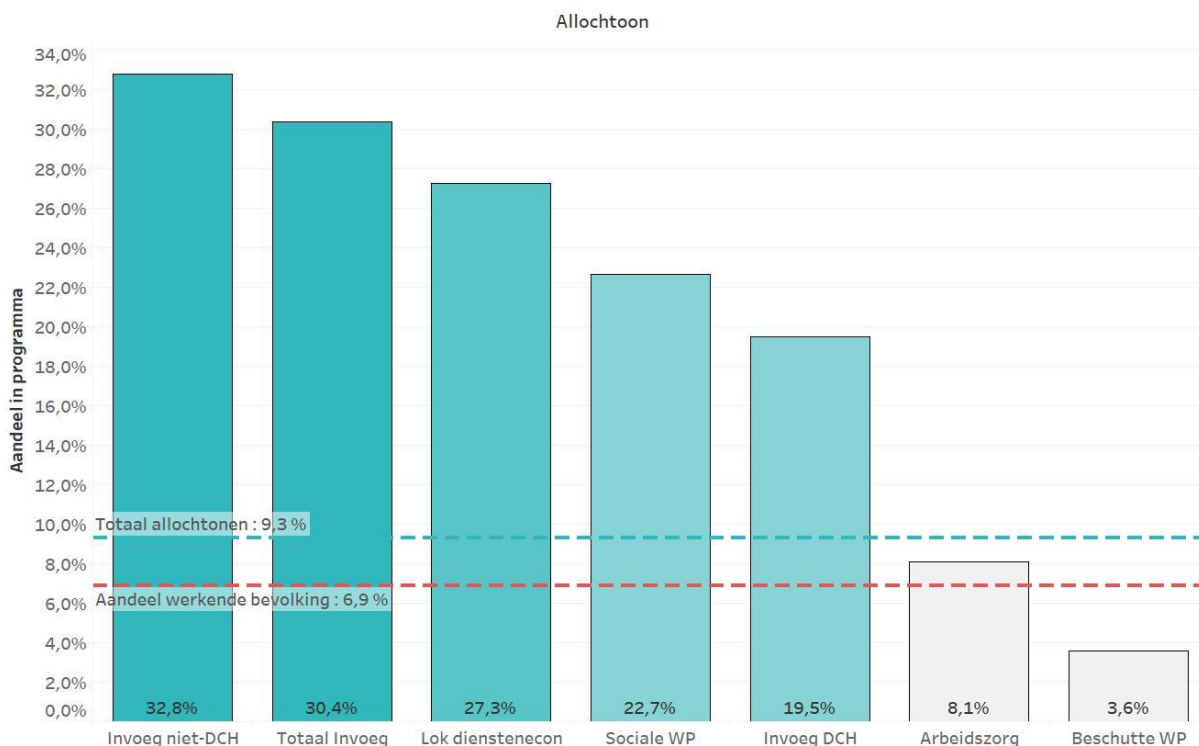
Tabel 4: Vertegenwoordiging van allochtonen in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

	aantal	aandeel in programma
Maatwerk		
Sociale werkplaatsen	1.009	22,7%
<i>Beschutte werkplaatsen</i>	608	3,6%
Totaal Invoeg	69	30,4%
Invoeg dienstencheques	8	19,5%
Invoeg niet- dienstencheques	61	32,8%
Lokale diensteneconomie	541	27,3%
Arbeidszorg	217	8,1%
TOTAAL	2.444	9,3%

Bron: Departement WSE, VDAB, VAR (bewerking Departement WSE)

////////////////////////////////////

Grafiek 4: Vertegenwoordiging van allochtonen in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

Bron: Departement WSE, VDAB, VAR (bewerking Departement WSE)

Ongeveer zeven op de tien doelgroepwerknemers in de sociale economie zijn personen met een **arbeidshandicap**. In de beschutte werkplaatsen en in de arbeidszorg is er een grote oververtegenwoordiging van deze groep, die grotendeels samenvalt met de beoogde doelgroep van deze maatregel. In de andere werkvormen is er een goed bereik.

Tabel 5: Vertegenwoordiging van personen met een arbeidshandicap in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

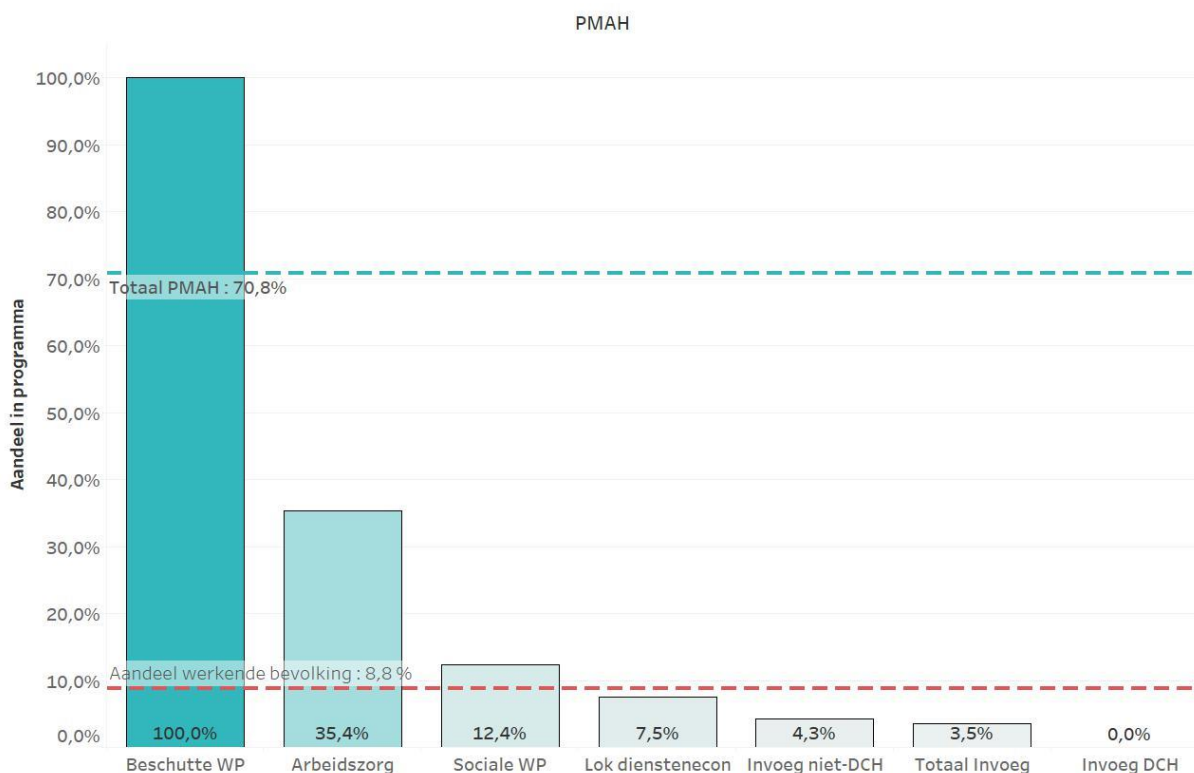
	aantal	aandeel in programma
Maatwerk		
Sociale werkplaatsen	552	12,4%
Beschutte werkplaatsen	16.994	100,0%
Totaal Invoeg	8	3,5%
Invoeg dienstencheques	0	0,0%
Invoeg niet- dienstencheques	8	4,3%
Lokale diensteneconomie	149	7,5%
Arbeidszorg	948	35,4%
TOTAAL	18.651	70,8%

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

Grafiek 5: Vertegenwoordiging van personen met een arbeidshandicap in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

Vrouwen zijn in alle sectoren van de sociale economie ondervertegenwoordigd, behalve in de invoegbedrijven, waar de invoeg dienstencheques een grote oververtegenwoordiging van vrouwen kent. Ongeveer 4 op de 10 werknemers in de sociale economie zijn vrouwen.

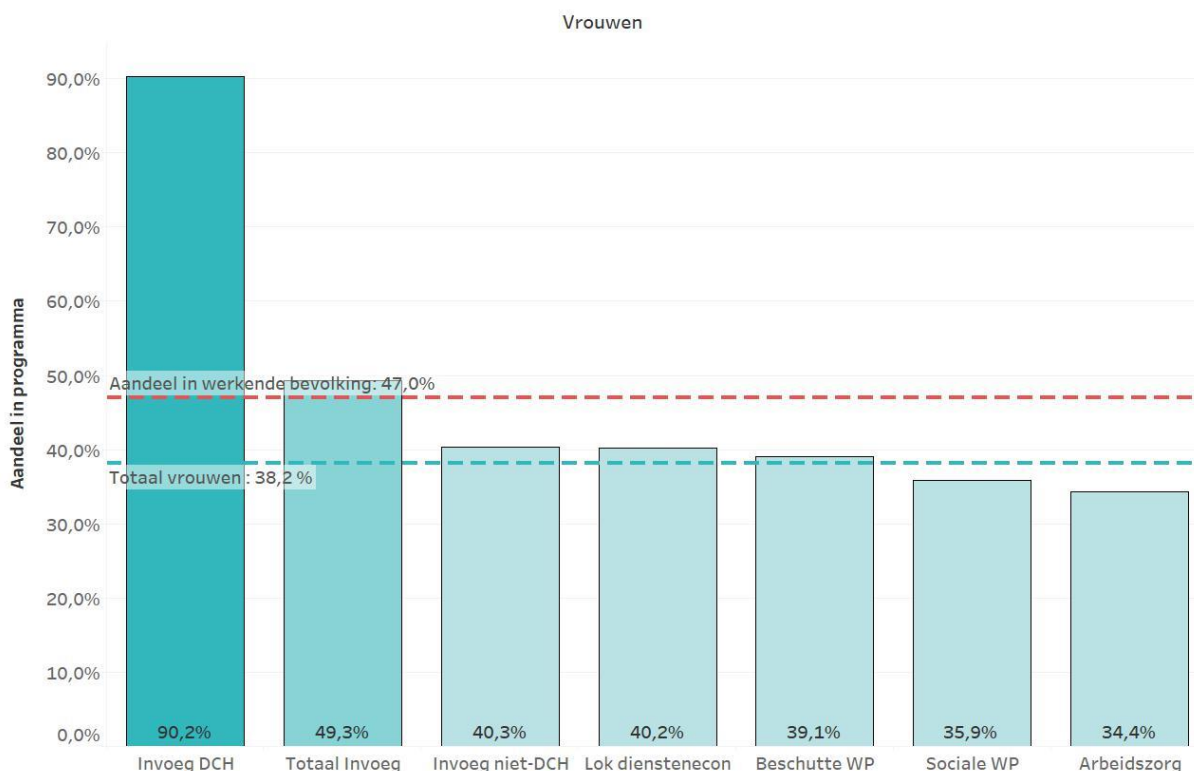
Tabel 6: Vertegenwoordiging van vrouwen in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

	aantal	aandeel in programma
Maatwerk		
Sociale werkplaatsen	1.596	35,9%
<i>Beschutte werkplaatsen</i>	6.643	39,1%
Totaal Invoeg	112	49,3%
Invoeg dienstencheques	37	90,2%
Invoeg niet- dienstencheques	75	40,3%
Lokale diensteneconomie	798	40,2%
Arbeidszorg	920	34,4%
TOTAAL	10.069	38,2%

Bron: Departement WSE

////////////////////////////////////

Grafiek 6: Vertegenwoordiging van vrouwen in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

Verder zijn meer dan 8 op de 10 werknemers binnen de sociale economie **laaggeschoold**. Dat is natuurlijk niet onlogisch gelet op de doelstelling van de maatregelen en de toetredingsvoorwaarden. Het merendeel van de laaggeschoolden bevindt zich in de beschutte werkplaatsen.

Tabel 7: Vertegenwoordiging van laaggeschoolden in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

	aantal	aandeel in programma
Maatwerk		
Sociale werkplaatsen	3.102	69,7%
<i>Beschutte werkplaatsen</i>	15.430	90,8%
Totaal Invoeg	140	61,7%
Invoeg dienstencheques	26	63,4%
Invoeg niet- dienstencheques	114	61,3%
Lokale diensteneconomie	1.343	67,7%
Arbeidszorg	2.081	77,7%
TOTAAL	22.096	83,9%

Bron: Departement WSE

////////////////////////////////////

Grafiek 7: Vertegenwoordiging van laaggeschoolden in de sociale economie, Vlaams Gewest, 31/12/2015

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

////////////////////////////////////

Tabel 9: Regionale spreiding doelgroepwerknemers in de sociale economie per provincie, Vlaams Gewest, 31/12/2015 (relatieve aantallen)

provincie	Sociale WP	Beschutte WP	Totaal Invoeg	Invoeg DCH	Invoeg niet-DCH	Lok dienstenecon	Arbeidszorg	TOTAAL
Antwerpen	<u>25,2%</u>	24,1%	54,2%	26,8%	60,2%	<u>32,5%</u>	17,8%	<u>24,6%</u>
Limburg	17,3%	12,4%	15,0%	41,5%	9,1%	20,2%	23,2%	14,9%
Oost-Vlaanderen	20,4%	19,4%	9,7%	7,3%	10,2%	15,5%	28,6%	20,1%
West-Vlaanderen	17,0%	<u>27,3%</u>	8,8%	2,4%	10,2%	13,6%	21,2%	23,7%
Vlaams-Brabant	11,6%	15,0%	8,4%	17,1%	6,5%	11,4%	8,4%	13,4%
Brussel	0,6%	1,1%	2,2%	2,4%	2,2%	0,4%	0,6%	0,9%
Wallonië	0,1%	0,5%	1,8%	2,4%	1,6%	0,1%	0,2%	0,4%
buitenland	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
onbekend	7,6%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	6,4%	0,1%	1,9%
TOTAAL	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Departement WSE

Methodologie

We tellen voor de beschutte werkplaatsen het aantal doelgroepwerknemers met een arbeidshandicap met prestaties op 31/12/2015, die ook in 2016 nog aan het werk zijn.

Voor arbeidszorg en invoegbedrijven kijken we enkel naar de gesubsidieerde doelgroepwerknemers op 31/12/2015, die in 2016 nog aan het werk zijn.

Bij de lokale diensteneconomie werden alle doelgroepwerknemers gerekend van het 1^e kwartaal van 2015 en al diegenen die er in de loop van het jaar bijkwamen.

Voor de sociale werkplaatsen werden alle gekende doelgroepwerknemers op 31/12/2015 in rekening gebracht.

